

8

IN MEMORIAM.

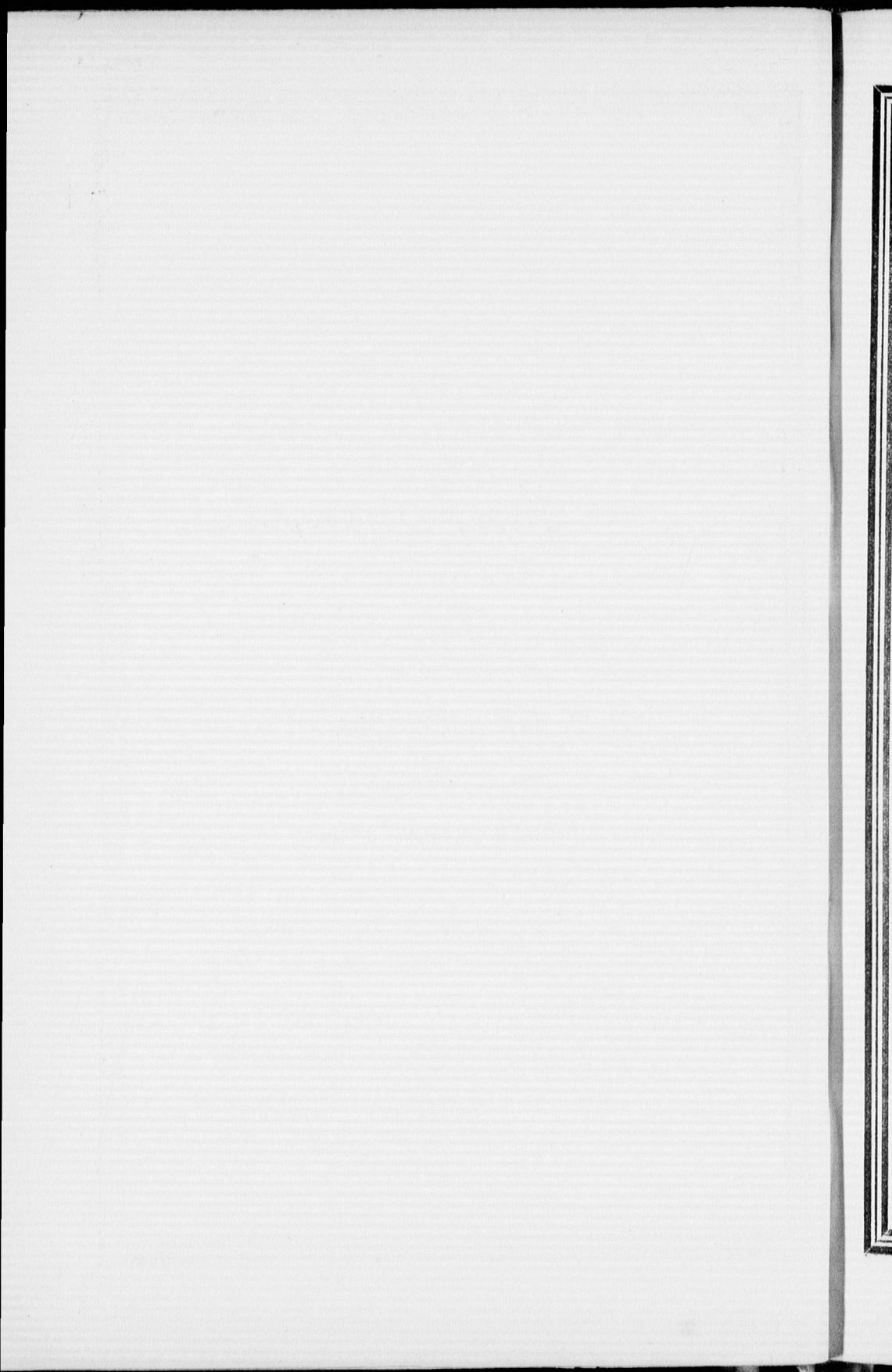

T. BRANDSMA,

THEOL. CANDIDAAT.

Overleden 19 October 1878.

Vele vrienden van onzen overleden geliefden zoon, TJITTE BRANDSMA, gaven den wensch te kennen, dat zij gaarne ter herinnering aan hem, iets zouden mogen ontvangen, hetzij zijn portret of eenig' ander aandenken aan den voor hen dierbaren afgestorvene. En daar onder die vele vrienden, die met hem in dagelijkschen omgang verkeerden, de meesten hunner met hem dezelfde richting en overtuiging des geestes waren toegedaan, leidde dit ons als van zelve op de gedachte, bij zijn portret ook een drietal schetsen op theologisch gebied te voegen, als een vriendenroep van over 't graf

aan hen, die hij, bij het nauwelijks betreden van zijn levenspad, moest achterlaten.

Dat deze schetsen, hier en daar, vluchtig zijn ter neder geschreven, blijkbaar met het doel, die later meer uittewerken en af te ronden, springt bij de eerste inzage te duidelijk in het oog, dan dat hierbij nader breedvoerig behoeft te worden stilgestaan en daaruit volgt van zelf, dat er hier geen sprake van kan zijn van eenig denkbeeld bij den ontwerper dier schetsen, dat ze ooit ter perse zouden gaan.

Wij hebben echter gemeend ze zoo en niet anders, zooals

ze uit zijn hart en hoofd zijn gevloeid. den welwillenden belangstellenden aan te bieden, als de eerste vruchten eener jeugdige en nog frissche opvatting, onveranderd, en onopgesmukt door anderer hand, die voorzeker schitterender beeldspraak en schooner en welsprekender taal daaraan zou kunnen toevoegen, doch waardoor het eigenaardige van ons doel en den geest zijner overtuiging geweld zou zijn aangedaan.

Mogen dan die ongekunstelde gedachten bij velen, na jaren zwoegens en strijd, de frischheid behouden van den jeugdigen vriend, die zijn overtuiging en levensdoel, daarin heeft

weggelegd; moge die frischheid bij de overlevenden in lateren leeftijd nog nut stichten voor het Rijk van Hem waaraan hij gehoopt had hier op aarde, zijne krachten te mogen wijden, doch waaromtrent in Gods wijzen raad anders besloten was; — dan zal de vervulling van den hier boven aangehaalden wensch dier velen geen ijdel werk zijn geweest van

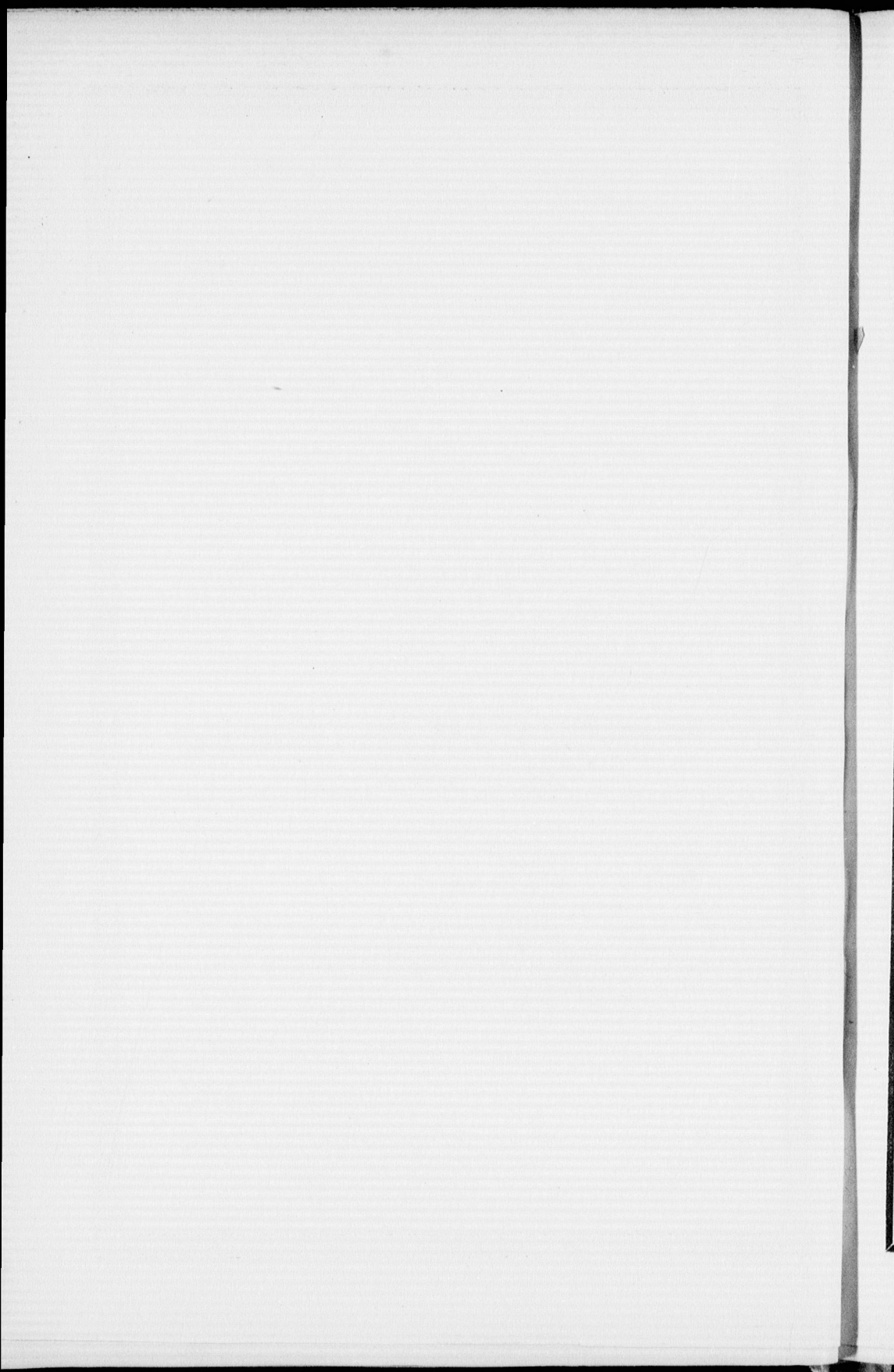
LEMMER, Maart 1879.

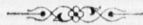
ZIJNE OUDERS.

I.

DE LOOPBAAN VAN DEN CHRISTEN.

DEN KONING DER EEUWEN, DEN ONSTERFELIJKEN, DEN ONZIENLIJKEN, DEN ALLEEN WIJZEN GOD, ZIJ EER EN HEERLIJKHEID IN ALLE EEUWIGHEID. AMEN.

ONZE VADER, DIE IN DE HEMELN ZIJT, UW NAAM WORDE GEHEILIGD, UW KONINKRIJK KOME; UW WIL GESCHIEDENDE GELIJK IN DEN HEMEL ALZOO OOK OP DE AARDE; GEEF ONS HEDEN ONS DAGELIJKSCH DROOD, EN VERGEEF ONS ONZE SCHULDEN GELIJK OOK WIJ VERGEVEN ONZEN SCHULDENAREN; EN LEID ONS NIET IN VERZOeking, MAAR VERLOS ONS VAN DEN BOOZE, WANT U IS HET KONINKRIJK EN DE KRACHT EN DE HEERLIJKHEID, IN EEUWIGHEID. AMEN.

Hoe dikwijls vernemen wij rondom ons uitingen van hen, die het leven te zwaar vinden; die gedrukt gaan

onder den last des levens, wijl zij meenen, dat hunne schouders daarvoor niet berekend zijn. En indien wij gehoor geven aan die klacht en dieper afdalen in hunne smart, dan men gewoonlijk doet, wanneer een klager zich laat hooren, dan moet men dikwijls medelijden gevoelen; is het niet met den druk, dan met het weinig weersstands-vermogen, dat aanwezig is, en dat ons doet uitroepen: zóó is het leven u veel te zwaar.

Zeer zeker, M. H.! de mensch is afhankelijk. — Hoe hulpbehoevend is het kind, als het ter wereld komt; het is geheel afhankelijk van de liefde, waarmede het ontvangen wordt. En deze toestand duurt voort het geheele leven lang. Wel kan het onafhankelijk worden van die eerste liefde, wel kan het kind door den tijd der jongelingschap heen, een man worden, die op eigen voeten gaat en staat, maar ook dan is hij nog gebonden; wat zeg ik? neen, moet hij een keus doen tusschen de Hoogste liefde en de wereld, tusschen God, Wiens Wezen liefde is, en den Mammon, die ook vreugde en geluk belooft.

Wat zal hij kiezen? Wij willen u niet spreken van dat verwonderlijk vernuft, dat ook in onze omgeving, in onze eigen harten misschien wel opgemerkt wordt, en dat u met die keuze geen ernst maakt, maar deze beide beginselen in eene hoogere eenheid zoekt te vereenigen.

Wij merken alzoo op, dat de dienst der wereld wel

toelaat, dat de dienaar eenige hoogere adspiratiën medebrenge, dan noodig is, waarvan trouwens de uitdrijving door hun bemoeiingen zeker is, maar in den dienst van God — de dienst der liefde, omdat Hij ons het eerst heeft lief gehad — wordt het gansche hart geëischt. Dit zegt ons Gods Woord: Zoo iemand de wereld lief heeft, de liefde des Vaders is niet in Hem. Dit zegt ons ook ons geweten, indien dat ten minste nog niet verleerd heeft te spreken, of indien wij niet door allerlei uitvluchten die stemmen Gods in ons onverstaanbaar maken.

Verdeeling van kracht verzwakt de werking op een bepaald punt en zoo is het natuurlijk, dat er geklaagd wordt, als er geene eenheid in het leven is, geen vast beginsel, dat draagkracht aan het leven geeft.

En zoo men het leven niet beschouwt als een gave Gods, maar als het product van natuurlijke oorzaken, zoo men het leven van den geest afhankelijk stelt van de werkingen der stof, die er als het ware op uit zijn om den geestelijken mensch ten onder te brengen; pogingen, die in den dood haar einddoel bereiken; dan is het niet te verwonderen, dat het lijden dezes tijds hun te zwaar wordt, die met het hoofd den lof der eeuwige natuurwetten bezingen, maar door te klagen te kennen geven, dat deze hen niet bevredigen en daardoor hulde doen aan de liefde Gods, die hemel, zee en aarde, eerst schiep en sinds bewaarde.

Wat ons aangaat, wij gaan niet mede met hen, die klagen, en stemmen niet met hunne klaagtonen in, maar overleggen liever in onze harten, hetgeen wij lezen Hebr. 12: 1, 2: „Daarom dan ook, alzoo wij zoo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen lasten de zonde, die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid loopen de loopbaan, die ons voorgesteld is. Ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, welke voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en de schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand van den troon van God.”

Welke woorden wij u ter overweging voorleggen, als wij tot onderwerp onzer rede: de loopbaan van den Christen gekozen hebben.

Na u tot ons tekstwoord te hebben ingeleid, wenschen wij u te spreken, naar aanleiding van de wensken daarin gegeven, omtrent het loopen en de loopbaan, van:

De stemming die den christen daarbij past.

De belemmeringen, waarvan hij zich ontdoen moet.

De getuigen, die hem aanmoedigen.
Den steun, dien hij vindt.

Het christendom heeft langzamerhand breede vormen gekregen; de eerste aanvallen heeft het reeds afgeslagen, ja, er is reeds verschil in opvatting van het geloof en wat er nauw mede in verband staat, het geloofsleven. Gij weet, de Joden-christenen eischten van de Heiden-christenen, dat zij zich zouden houden aan en laten binden door de Mozaische wet. Hier over ontstaat zelfs verschil tusschen de Apostelen, die na bespreking en onderling overleg, onder den invloed van den Heiligen Geest, overeenkomen, aan alle heidenen, die zich tot het christendom bekeeren, geen meerderen last op te leggen dan de noodzakelijke dingen: onthouding van afgoden-offers, van bloed, van het gestikte en van hoererij. Evenwel schijnt het, dat de Joden-christenen, voor wien de pogingen tot vervulling der wet niet vreemd waren, niet nalieten zich door de wet te laten binden en zich alzoo van de christelijke vreugde en blijdschap beroofden; ja, het doel van Christus komst in het vleesch niet begrepen, die toen gekomen was om de wet te vervullen.

Dit is de aanleiding tot het schrijven van den brief aan de Hebreëen, dien men voor eene verhandeling zou houden; lees bijv. den aanhef: God eertijds veelmaal en op velerlei wijze, tot de vaderen

gesproken hebbende door de profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door den Zoon; indien aan het slot de vorm van een brief niet duidelijk merkbaar ware.

De gedachte, die als een draad door den geheelen brief loopt, vinden wij zoo schoon als waar, in de volgende schildering, die wij ons herinneren, terug:

„Voor ons oog verheft zich de oude tempel van Salomo; voor het heilige der heiligen hangt nog het ongescheurde voorhangsel, waarachter de arke des verbonds met de cherubim, den troon van den onzichtbaren God; wij meenen de tafel der toonbrooden te zien en den staf van Aäron, die eens bloeide. Het bloed van varren en bokken stroomt tot verzoening van het volk, en den hooge priester zien wij achter het voorhangsel verdwijnen. Met wierookgeur omgeven en terwijl de reuk van de offers tot ons komt, kunnen wij met het hart van den Israëliet medegevoelen, die de heilige stad zijner vaders nog gezien heeft in al haar heerlijkheid; die de herinneringen uit zijne jeugd niet vergeten kan, als hij onder het geschal der bazuinen optrok tot de verzameling van zijn volk tot het huis des Heeren. En toch alles is slechts een schaduwbeeld en wel van Hem, die het heiligdom op Zion voor altijd zou overbodig maken.”

Ja, M. H.! de heerlijkheid van Gods eerste verbond met den mensch was groot en toch, ook in den Hebréeërbrief

vinden wij er de erkenning van: God heeft toch iets beters voor ons voorzien. Gods Voorzienigheid heeft voor ons iets voortreffelijkers beschikt dan voor hen.

En waarin dit gelegen is? De boden hadden de beloften, — waarvan wij de vervulling hebben. Van die beloften hebben zij getuigenis gehad door het geloof, dat is een vaste grond der dingen, die men hoopt en een bewijs der zaken, die men niet ziet. Die beloften zijn voor ons werkelijkheid, al is het ons nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen. Zij zijn voor ons vervuld door de komst van den Zoon in het vleesch, in wien de volheid der Godheid lichamenlijk is en in wien wij gezien hebben de heerlijkheid van den Eengeborene des Vaders.

Nadat Hebr. 11 ons het levensgeheim der Vaderen en latere Godsmannen beschreven en in schoone trekken als 't ware voorgeteekend heeft; ons heeft doen zien dat het geloof de kracht was, die hen staande hield, waardoor zij ook gehoorzaamden en als het ware den Onzienlijke zagen, vermaant de Apostel: Daarom ook laten wij de loopbaan loopen, die ons voorgesteld is.

Het beeld van het loopen in de loopbaan wordt in de Apostolische brieven meermalen gebruikt; een bewijs, dat het christendom het karakter van algemeenheid in zich heeft, daar het zich niet alleen in de taal, waarin het Evangelie eerst werd gepredikt,

laat uitdrukken, maar ook tot de Grieksche denkbeelden, zeden en gebruiken ingaat, om zijne gedachten mee te deelen.

De Heiden-Apostel gebruikt dit beeld ook, als hij in zijn zwanenzang zingt: ik heb den loop geëindigd, of elders: gij liept wel, wie heeft u verhinderd.

De schrijver van den Hebreërbrief kan, daar men sedert de komst van Herodes, met de Grieksche zeden ook den wedstrijd in Palestina begon te houden, spreken van het loopen in de loopbaan. Hij mocht dan hopen verstaan te worden, als hij het geloofsleven bij een wedstrijd vergeleek, hetzij, om door het beeld de voorstelling duidelijk te maken, hetzij, omdat de gedachte het duidelijkst daardoor werd uitgedrukt. De voorstelling verkreeg zoo iets levendigs, iets handelends.

Het leven van den Christen een loopbaan, of hetzelfde denkbeeld in andere woorden omgezet, naar een andere Paulinische uitdrukking: de christen heeft een strijd. Te strijden ondervindt een ieder, die wil wandelen door geloof en niet door aanschouwen. Reeds Job vraagt: Heeft niet de mensch, nl. die God vreest, zooals ons toeschijnt dat hij wil zeggen, een strijd op aarde?

Het geloof doet in het binnenste van een mensch een strijd ontstaan, die ook naar het uitwendige moet

gezien worden. Het geloof overtuigt hem er van, dat even als in zijn bestaansvorm iets geestelijks ten grondslag ligt; zooals ook aan de dingen die hij ziet en die rondom hem zijn een geestelijke achtergrond is waarop zij rusten, waaruit zij ontstaan. Hoewel hij van deze waarheid doordrongen kan zijn, zal hij telkens het onware blijven aanhangen voor het wezenlijke, en den geestelijken zin over het hoofd zien.

De tweespalt tusschen hem en de wereld buiten hem werken op hem in, worden in het binnenste van den mensch terug gevonden en wordt dan de strijd tegen vleesch en bloed. En er is geen afmattender, troostelooser strijd, dan die meestal onbekende, inwendige strijd. Deze zal ons dooden, zoo het hart niet zucht tot den God des levens: Heer laat mijne ziel voor U leven in eeuwigheid!

Daarom laten ook wij de loopbaan loopen, laat ook ons leven beheerscht worden door die kracht, waardoor de ouden konden belijden dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren; want zij zijn begeerig geweest naar een beter; dat is, naar het hemelsche vaderland. Het geloof heeft wel de beloften verkregen, maar het karakter van het geloof, de innige en innerlijke gemeenschap met God, heeft het behouden.

En zoo komt ook tot ons, M. H.! de roepstem, laten wij de loopbaan loopen, die ons is voorgesteld.

Ook wij moeten een besluit nemen of hebben het reeds genomen, om den weg te gaan, waarlangs de mensch tot zijne bestemming: geestelijke gemeenschap met God, komt. Die loopbaan is ons voorgesteld; zij is niet door ons, maar voor ons ingericht, wij voelen er ons toe getrokken en hebben aan te kloppen met de bede, om tot den strijd toegelaten, om onder de strijders opgenomen te worden. Door Woord en Geest wordt zij voorbereid. Het blijkt dus, dat wij niet eigenwillig of in eigen kracht hebben te strijden; laat ons bedenken, dat, zoo wij strijden, wij gehoor gegeven hebben aan de stem Gods in ons, die ieder uitnoodigt.

Ieder, zelfs hij, die het denken aan den geloofstrijd sinds lang opgaf, zal, zoo hij eerlijk met zijn geweten te rade gaat, bekennen, dat de loopbaan hem ook werd voorgesteld, maar dat de indruk dien hij daarvan ontving, misschien gehouden werd voor dweepzucht, ja, tot een ziekelijk verschijnsel in het zieleleven werd verlaagd.

Voor den strijd zijn er bij mij geen krachten, wordt zoo licht gedacht, zooals bij anderen, die toch niettegenstaande deze dikwijls spreken van moeilijkheden.

De loopbaan is u voorgesteld, door de Hoogste Wijsheid en gelijk men kan verwachten, geheel berekend naar uwe krachten. Zoo gij uwe krachten, want ontkenning er van is lastering tegen de door God ingerichte natuurlijke gesteldheid van den mensch, niet

gebruikt, aan u kan ontnomen worden ook wat gij hebt.

Aanvaarden wij, naar de bedoeling van het tekstwoord den strijd, dan heeft zij ook nog woorden van vermaning en aanmoediging ons toe te voegen, als zij antwoord geeft op de volgende vragen:

Welke stemming den christen past.

Van welke belemmeringen hij zich ontdoen moet.

Bij wien hij kracht vindt.

Welke bemoediging hij ontvangt.

Daarom ook laten wij de loopbaan, die ons is voorgesteld, loopen met lijdzaamheid.

Onder lijdzaamheid vasthouden aan de belofte Gods. Laat ons zoo loopen, dat wij altijd en immer lijdzaam zijn, geduldig zijn in lijden, hoe hoog het ook gaat, opdat er gelegenheid en rede zij voor mededeeling van meerdere gaven en krachten. Volharding is nog geen lijdzaamheid. Volharden is aanhouden, zich niet van zijn voornemen laten afbrengen, door wat het ook zij, ook niet door lijden, waarvan de mensch van natuur een afkeer heeft. Volharding is van menschelijke zijde het middel tot verkrijging van het voorgestelde.

Lijdzaamheid is dus meer bepaald het lijden, dat men bij het bewandelen van den geloofsweg zal ontmoeten, erkennen; niet als nu eenmaal iets onvermijdelijks, om-

dat het er zoo bij past, maar als een geneesmiddel tegen de werkingen der zonde en afval, tot beproeving en loutering van het geloof, dat is lijdzaamheid.

Hoe zeer te onderscheiden van die lijdelijkheid, die toch niet anders dan onverschilligheid en ongevoeligheid is voor de bezoeken; een weerzin, om de wonden waardoor en waaruit lijden ontstaat, te peilen.

Hoe geheel anders bij den Apostel Paulus, die roemde in de verdrukkingen, wetende dat de verdrukking lijdzaamheid werkt!

En wat zal de vrucht van lijdzaamheid zijn?

Hoewel Hij de Zoon was, zegt de schrijver van den Hebreëer brief, heeft Hij nochtans gehoorzaamheid geleerd, uit hetgeen Hij geleden heeft.

Zoo wij Gods Wijsheid en Liefde eerbiedigen en ons zelf niet ten meesten zijn, maar erkennen dat Gods wil de onze moet zijn, zoodat wij eenswillend met Hem worden en ons geheel bij Gods gedachte aansluiten, dan heeft lijdzaamheid ook ons gehoorzaamheid geleerd. Weest met ootmoedigheid bekleed, zegt de Apostel Paulus; hier voegen wij ons zelve toe, weest met lijdzaamheid bekleed.

Doch zoo wij dit kleed aantrekken, wij zullen ons van een ander moeten ontdoen, wat ons van nature meer eigen is: Laat ons afleggen allen last en de zonde, die ons lichtelijk omringt.

In het worstelperk, was het noodig, dat de strijder zich van alles ontheed, wat hem in de beweging hinderde of zijn lichaam verzwaarde.

Een goed worstelaar begon lang voor den bepaalden dag zich te onthouden, opdat, als de ure van strijd aanbak, geen door weelde of overdaad verzwakt lichaam hem een hinderpaal zou zijn, bij het streven naar de overwinning.

Hierop doelt de schrijver, als hij zegt, afleggende allen last en de zonde. Alle last en de zonde moet in de loopbaan door den christen worden afgelegd. Dat de zonde een last is zal ieder toestemmen, die in zijn eigen hart geen vreemdeling meer is. Was elke zonde ons maar een last; maar nog dikwijls wordt zij een lust, hoewel zij ons van onze rust en vrede berooft; op allerlei wijze aangekweekt en onder schoonschijnende woorden aangehouden.

Toch wordt van den last, de zonde nog onderscheiden, hetzij om daardoor uit- en inwendige verloksele tot afval te kenne te geven, hetzij wijl de schrijver bij ervaring de macht der zonde kende en het derhalve niet overbodig achtte voor haar afzonderlijk te waarschuwen.

Onder allen last, die de Hebreëen hadden af te leggen, behoorde de gedachte, hun nog uit het Judaïsme bijgebleven, dat zij hunne eigengerechtigheid konden werken, zoodat zij aan het offer van Christus te kort de-

den en geestelijken hoogmoed voedden, die hen van de vreugde en blijdschap in Christus beroofde.

En de zonde, die ons lichtelijk omringt, legt ze af.

Even als een kleed, dat de looper om de voeten hangt hem zou doen struikelen, hem minder vlug in zijne bewegingen zou maken, legt de christen ook de zonde af in de loopbaan. De zonde, ongehoorzaamheid aan God, het bewustzijn, de liefde van God bedroefd te hebben, berooft ons van de vrijmoedigheid tot God te gaan, met Hem te leven, zoo als een kind, dat in zijn vader vertrouwen stelt. Zoo ge niet wel doet, de zonde ligt aan de deur. De zonde is een tegenstander, die zich in de loopbaan tegen u verzet; hij wil u doen struikelen en zal geene poging onbeproofd laten, om u te vernietigen en u gelijk te maken aan het stof der aarde, waarin gij aldus woelt. Laten wij den last der zonde, die ons drukt en weerhield om de loopbaan te loopen, afleggen. God vergeeft de zonden, omdat Hij barmhartig is en ons beloofd heeft dat Hij om den wil van Christus Jezus, Zijn lieven Zoon, ze uit genade wil vergeven. En als wij het woord van den Zoon des menschen aannemen en gelooven, dat hij eenmaal tot de zondares heeft gesproken: uwe zonden zijn u vergeven, dan heeft ons geloof ons behouden, en wij gevoelen ons verlicht en verruimd.

Hebben wij aldus de kosten berekend, eer wij een toren gaan bouwen en de wenken van voorbereiding

tot het loopen behartigd, wij hebben dan den eindpaal in het oog te houden. Doch het einde is nog zoo ver, want de geloofsbaan heeft de lengte der levensbaan, en wij zullen zoo spoedig moe en mat worden. Waar is de steun, die de ons te kort schietende krachten te hulp komt? Ziet op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, die voor de vreugde, welke Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en de schande veracht, en gezeten is aan de rechterhand van den troon van God. Nergens is steun en bijstand te vinden, deelt ons de Wet zegevierend mede, dan bij Jezus; en in de breede omschrijving, wil zij aantoonen, dat de strijder ook niets meer behoeft.

Ziet op Jezus, den Oversten Leidsman en Voleinder des geloofs. De Overste Leidsman, naar den grondtekst in één woord uitgedrukt, de Stichter en Voleinder des geloofs, is Jezus, die in het geloof ons is voorgegaan en alzoo voor ons de baan gebroken heeft, doch tevens is Hij, Voleinder des geloofs, die aan den geloovigen strijder de kracht verleent om te overwinnen en de zege te behalen. Jezus is de Stichter van het geloof; willen wij dus door het geloof leven, van Hem kunnen en moeten wij de beteekenis van het geloof leeren.

Als Voleinder des geloofs heeft Jezus het niet in geloof tot den einde gebracht, maar Hij heeft het geloof tot een einde gebracht tot volmaking.

In Hem is dat geloof een geheel, een majestueus

Godsgebouw, waarin de mensch het aangezicht van den Vader zoekt en tot Hem gaat, om te erkennen: ik ben niet waard uw kind genoemd te worden, en waarin de Heere God Zijne tegenwoordigheid aan de harten der geloovigen gevoelen doet.

Ziet op Jezus, die voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en de schande veracht.

In deze woorden worden wij weder aan den wedstrijd herinnerd. Hoewel de Zone Gods heerlijkheid bij den Vader had, eer de wereld was, heeft Hij toch den hemel verlaten, is den broederen in alles gelijk geworden, heeft ook de loopbaan des geloofs geloopt, heeft lijdzaamheid geoefend, toen Hij het kruis droeg en daarvan de schande niet achtte; en dat alles wegens de vreugde, die Hem was voorgesteld. De overwinning op het ongoddelijke, dat Hem wederstond, en de mededeeling van de krachten dezer overwinning aan allen, die haar erkennen, was Hem voorgesteld.

Ziet op Jezus, zoo voegen wij ons zelve toe, en denkt aan hetgeen Hij leed voor u, om u met God te verzoenen; aan dat bitter lijden voltooid en zijn toppunt vindende in den kruisdood, het smadelijkst en schandelijkst doodvonnis, voltrokken door het volk, naar de wet van Hem, die kwam om zondaren zalig te maken.

M. H.! Ziet op Jezus en denkt aan den prijs der roeping Gods, die ook u is voorgesteld en dien gij ontvan-

gen zult, als tot u gezegd wordt: Gaat in tot de vreugde uws Heeren.

Hoe meer achting en liefde wij hen toedragen, die hun geboortedag vieren, hoe meer deze voor ons zijn, des te opgewekter is onze stemming, des te meer deel nemen wij aan hun feest. Weldra vieren wij het geboortefeest van Hem, die gezeten is aan de rechterhand van Gods troon, die daar altijd leeft om voor hen te bidden, die tot God gaan. Zal er dan ook uit onze borst een lied opwellen ter verheerlijking van Hem, die ons kocht door Zijn bloed, een lied des geloofs? O! voorzeker, als wij het aanheffen, het zal weerklank vinden en de rijen der getuigen, die rondom onze loopbaan geschaard zijn, zullen mede instemmen.

Het tekstwoord geeft ons ten slotte nog eene bemoediging, als het wijst op de wolke der getuigen, die rondom ons ligt. Niet zooals bij de Griekse spelen zijn de getuigen toeschouwers, maar getuigen van het geloof, als die welke hier op aarde door woord en daad getuigenis hebben afgelegd. Zij zijn getuigen van de mogelijkheid der overwinning

Uit deze wolk van getuigen komen even als uit de toeschouwende menigte bij het worstelperk, woorden van deelneming, die ons aanvuren; uit de wolk der getuigen, die zich uitstrekt van de aarde tot den hemel en die langzamerhand zich heeft uitgebreid, roepen stemmen ons toe: Houd uwen Leidsman in het oog, ziet op

Hem, Hij is een veilige gids, ook wij hebben een onsterfelijke kroon van Hem ontvangen.

Kon de schrijver aan de Hebreëen slechts op de ouden en aartsvaarders wijzen als geloofshelden, hoe vele Godsmannen brengt ons de geschiedenis der Christelijke Kerk niet in herinnering.

Stephanus zegt ons: Zie, ik zie de hemelen geopend en de Zoon des menschen staande ter rechterhand Gods, en spreekt ons nog woorden toe van aanmoediging, nadat Hij gestorven is.

Het voorbeeld van den grijzen Polycarpus die den marteldood ondergaat, sterkt ons, omdat hij weigert, den Heer te vloeken, dien hij 86 jaren gediend had en die hem in dien langen tijd niets dan goed had doen ondervinden. Zoo sprekende ging hij de eeuwige heerlijkheid te gemoet.

Onbeschrijfelijk zal die heerlijkheid zijn, die na vol-eindigden loop ons wacht. Wij vinden ons zelf in de schoone woorden van Augustinus terug:

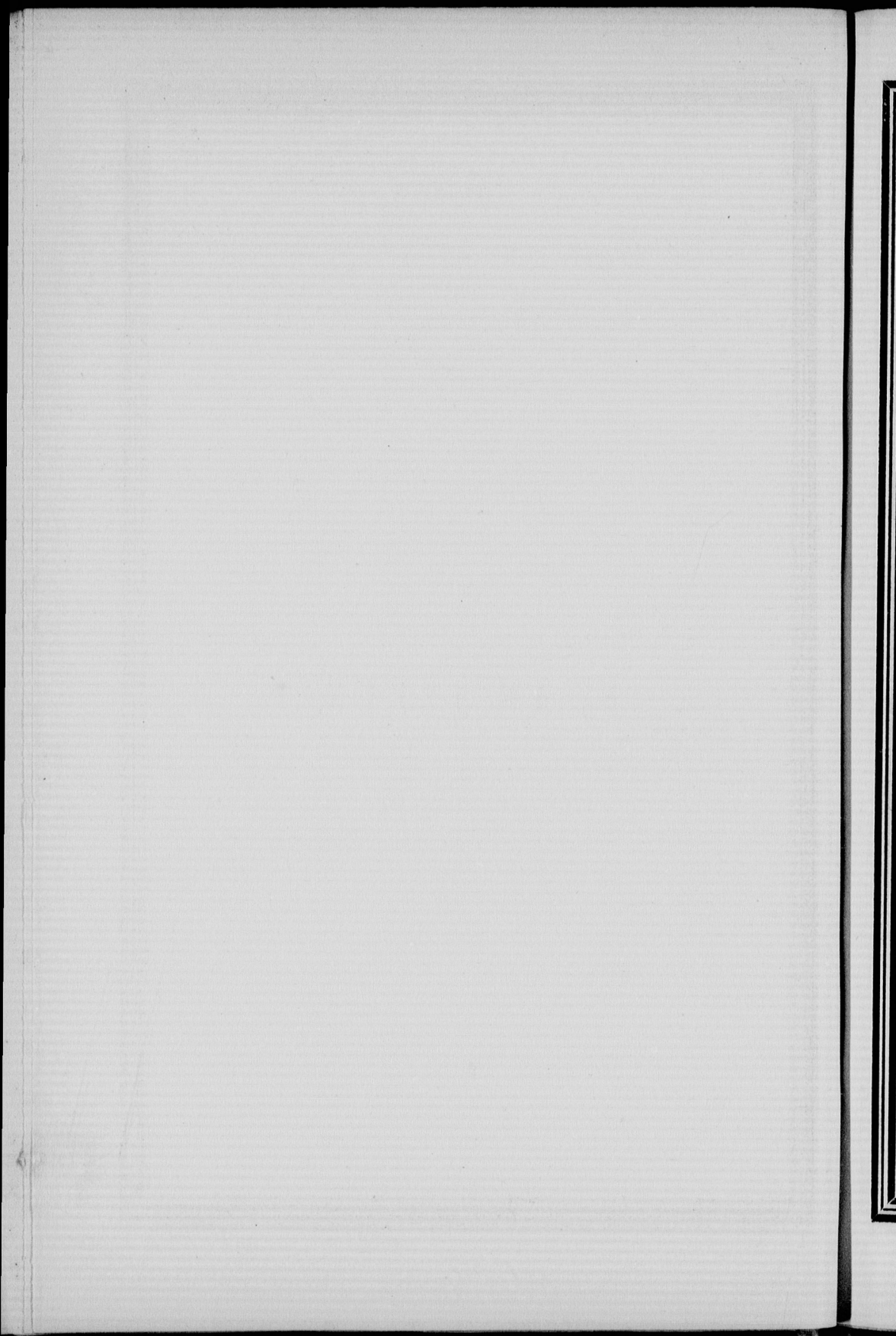
't Waren slechts enkele oogenblikken, dat mijn geestesoog een bevenden blik wisselde met uwe onzienlijke dingen, zooals die uit de zienlijke worden gekend. Maar mijn oog kon daarop niet blijven staren en in mijne zwakheid teruggevallen tot het gewone zinnelijke leven, behield ik er slechts de schoone herinnering van en de versterkte begeerte naar de spijs, welker genot mij nog onthouden werd! Gij hebt ons tot U gemaakt en onrustig is ons hart, tot dat het rust heeft gevonden in U, o God!

Zij deze ervaring de onze! AMEN.

II.

NAAR JEZUS.

Rust en vrede des harten, M. H. ! is niet het erfdeel der menschen en toch is er niemand, die er buiten kan leven, er buiten gelukkig kan zijn. Zoolang er geene overeenstemming is tusschen toestand en behoefte, is de mensch onrustig en hij zoekt haar buiten of in zich zelve. Men poogt ze veelal van de stoffelijke en tijdelijke dingen af te dwingen, door deze aan zich dienstbaar te maken; en ieder doet dit naar zijn aanleg en krachten. De rijke op andere wijze dan de arme. Wat is rijkdom of armoede! Indien de ziel het hoogste in waarheid gevonden heeft, zijn heil in zijn Schepper, dan vervalt dit verschil. Anders, zal de rijke zich bezorgd maken over zijn bezit, uitzien naar meer, zich bekommeren om het behoud zijner goederen, de arme zal ongelukkig zijn wegens het niet bezitten; —

zich daarom vermoeien, en zoo het oog sluiten voor het ééne noodige.

Doch niet altijd is het de natuur der dingen, waaruit de mensch zich een toestand wil vormen, die hem bevredigt. Hoewel het den mensch eenmaal gegeven is over de aarde en haar volheid te heerschen en heerschappij te voeren en al de krachten der natuur aan zich te onderwerpen, nochtans ervaren wij, dat deze begaafdheid ons van nature niet meer eigen is en door de zonde het koninklijk recht op de heerschappij ons is ontgaan.

In zich zelf dan wil de mensch zoeken naar bevrediging zijner behoefte, naar rust. Door den geest te verrijken, met al wat kunst en wetenschap aanbiedt, meent hij zich sterk te maken en de stem des harten tot zwijgen te kunnen brengen, wijl het voldaan is. Oordeelt toch niet, dat dit mogelijk is. God laat de mensch niet los, zoolang deze zijne rust niet bij Hem gevonden heeft. Hij heeft ons hart onrustig gemaakt, opdat wij Hem zouden zoeken, naar Hem zouden vragen, waar Hij te vinden is. Buiten God, Zijne wegen en middelen, geen rust. Er is geen vrede voor hen, die hun heil zoeken buiten Christus, den Zoon Gods, God geopenbaard in het vleesch. Zoolang de volheid des tijds nog niet daar was en de kinderen van Abraham op voorang van hun vader aan God vasthielden, als ziende den Onzienlijke, zoolang bleef ook hun hart zoeken naar het heil, dat hun beloofd was: de aanschouwing van het

goddelijke, het leven in gemeenschap met God. Toen de heilige wil van God in de wet des Heeren uitgedrukt, langzamerhand voor den mensch zijne beteekenis verloren had, omdat zij door allerlei menschelijke inzettingen en bijmengselen als onkenbaar was geworden, heeft het God behaagd Zijnen Zoon aan hen te openbaren, wier hart bevrediging verwachtte ter vervulling van Gods belofte. Wij hooren deze mannen juichen: wij hebben den Christus gevonden, het welbehagen Gods is ons deel.

En ook nu nog blijft dit woord voor allen, die rust begeeren, die van hunne zonden wenschen bevrijd te worden, die hen veroordeelen en ter dood brengen, het eenigste middel om behouden te worden, en gelukkig te zijn.

Naar Jezus, het is ook het woord van opwekking, dat wij u wenschen te verkondigen, naar aanleiding van Johs 1: 42 en 43.

Het voorgelezene geeft aanleiding tot een drietal vragen.

I. Waarom brengt Andreas Simon tot Jezus?

Omdat Andreas Jezus als den Messias heeft leeren kennen.

Omdat Andreas weet dat Simon ook dien Heiland behoeft.

II. Hoe brengt Andreas Simon tot Jezus?
Hij verkondigt hem Jezus als den Christus.
Hij brengt hem in persoonlijke aanraking met
den Heer.

III. Wat is het gevolg van deze toebrenging?
Jezus ontvangt Simon; Hij geeft hem een
nieuwen naam; Hij geeft hem een heerlijke
roeping.

Welke 3 vragen aanleiding geven, om een toepasselijk
woord aan onze ziel te binden.

Het gevolg van de prediking van Johannes den Doo-
per was, dat rondom hem een kring van mannen zich
had geschaard: Johannes jongeren geheeten. Deze er-
kenden de goddelijke zending van Johannes, welke in
hun oog de belichaming was van het profetisch woord,
dat zij ijverig onderzochten en waarop zij getrouw acht
gaven. Deze profeet helderde door zijne persoonlijk-
heid de oude profeten op, die bij het Joodsche volk in
hooge eere waren en die hem herinnerden aan een gul-
den tijd, toen de prediking der Godsmannen invloed
uitoefende op koning en priesterschap. Er was de-
zelfde grondtoon in die prediking, waarvan in vroegere
eeuwen de vaders zulk eene heerlijke uitwerking had-
den gezien; het woord van boete en bekeering was ook
in den mond van dezen Godsmann, waaraan hij een hei-
lige handeling voegde, om de harten tot volkomen over-

gave aan te moedigen, n. m. den doop tot bekeering. Naar het eigen woord van Johannes was hij gekomen om getuigenis af te leggen van het licht, dat over de wereld was opgegaan. Dit getuigenis, eerst onbepaald, werd hoe lang zoo duidelijker. Het leed langer geen twijfel voor den boetgezant, dat hij, wien hij den doop weigerde, omdat hij door Jezus wenschte gedoopt te worden, het Lam Gods was, dat de zonden der wereld wegdraagt. Bij den doop der bekeering in den Jordaan, dien Jezus ook voor zich eischte, opdat alle gerechtigheid vervuld zou worden, waardoor hij zich ook voor de zonden Zijns volks aansprakelijk stelde en aldus de rechtmatigheid van de daad van Johannes erkende, waren de hemelen geopend, was de stem Gods gehoord en Johannes zag den Geest op Jezus van Nazareth nederdalen. Toen werd zijn getuigenis volledig; hij getuigde en zeide: deze Jezus is de Zone Gods, de beloofde Messias, de gezalfde Gods.

Te midden zijner jongeren, die heilbegeerig naar den dageraad van den nieuwen dag uitzagen, juichte hij, want ook Zijne hoop was vervuld: Zie het Lam Gods.

De vaderen hadden begeerd den dag van den Zoon des menschen te zien en hadden hem niet gezien. Velen hadden in de dommelige rust niet langer hun vertrouwen geschonken aan het profetisch woord; velen hadden zich gezet in ijdele droomerijen, zoodat zij het heil, dat hun beloofd was, meenden te moeten verwach-

ten in het herleven van den Mozaïschen eeredienst, die door heidenen en afgoden-dienaars was verwoest en vernietigd. Er waren er echter ook, wier oogen door den boetgezant waren opengegaan, die voor zijn machtig woord sidderden en beefden, die door zijne krachtige persoonlijkheid waren herinnerd aan den troon Gods. Er waren er, wier harten door Gods Geest waren voorbereid en in stille verwachting uitzagen, naar de ster die uit Jacob zou opkomen. Het waren vooral die Johannesjongeren, die het eerst Jezus mochten leeren kennen. In hen had Jezus reeds aanvankelijk eene gestalte verkregen, door hun trouw onderzoek van de wet en de profeten.

Het was voorloopig nog het getuigenis van Johannes den Dooper, dat Andreas en diens vriend, die waarschijnlijk de schrijver van het Evangelie, waaruit wij den tekst genomen hebben, zelf geweest is, op den weg tot het geloof bracht, toen zij het Lam Gods naliepen, opdat zij zijne woning mochten weten. Het was nog geen levend persoonlijk geloof. De kiem, die in hen aanwezig was, door Gods Geest in hen gelegd, kon ontwikkelen, wanneer zij in persoonlijke aanraking met den Zoon Gods kwamen, wanneer deze tot hen wilde afdalen, zich aan hen wilde geven. O! het waren heerlijke uren, toen zij met Hem voor het eerst samenkwamen, toen er licht voor hunne zielen opging, toen die overgave des harten plaats had, die innige verknochtheid

geboren werd, waardoor zij in dezen eenvoudigen man de heerlijkheid Gods konden zien.

Wij weten toch, M. H.! Jezus van Nazareth gold als de zoon eens timmermans; hij wandelde rond in dienst-knechts gestalte; uiterlijke kracht en heerlijkheid werden bij Hem niet gevonden. Het was gewaagd van deze Israëlitische mannen om, te midden van het volk, dat droomde van een aardsch koning, komende in al de pracht eigen aan wereldsche heerschappij, in dezen mensch, die zij voorloopig aanspraken als Rabbi, hun Heer en Israëls Koning te begroeten.

Zoo moet het schijnen aan hen, die hunne ziel in aardse dingen verloren hebben, wier wandel niet naar den Hemel is. Door Gods genadige werking was hunne ziel ontvankelijk voor die stille verheven majesteit, dat kalme diepe woord, dat van Zijne lippen vloeide. Wij mogen onderstellen, dat deze Joodsche mannen veel in de eenzaamheid zijn werkzaam geweest, om hunne nooden en behoeften bekend te maken aan Hem, die alleen verlossing schenken kan. Zij poogden den sluier weg te nemen, die hen weerhield om het goddelijke te zien, dat was afgeschaduwde in hun eeredienst, niettegenstaande deze misvormd en bijna onkenbaar was door menselijke toevoegsels; maar zij vermochten niet! en deze mensch verklaarde hun de diepten Gods, de heerlijkheid des Heeren. Hun hart sprong op van vreugde en allen wie er ooren voor hadden, wier oogen niet be-

neveld, wier harten niet verhard waren, moesten het weten: Wij hebben den Messias, den Christus gevonden, God zij geloofd!

Doch zij kennen ze die met hen verbonden zijn door banden des bloeds en der vriendschap, mannen even begeerig om het heil te zien, gedachtig aan de woorden van den grijzen Simeon en de profetes Hanna; zij hadden hunne woorden niet voor ijdele grootspraak en inbeelding gehouden, maar waren wachtende en hopende gebleven.

Andreas vond zijn broeder Simon het eerst. Wie zou beter weten, waar de broeder is; te zamen hebben zij geleefd en geworsted. Nu hij gelukkig is, kan hij den broeder niet onkundig laten; Simon moet het weten, dat hij den lang gezochten, afgebeden Christus gevonden heeft en Simon de wakkere, de wakende is weldra deelgenoot van zijn geluk.

En hoe kan dit anders zijn, M. H.? Wat op het stoffelijk gebied elken dag voorvalt, namelijk, dat wij gewoon zijn elkander raad te geven, aangaande dingen, waarbij wij baat gevonden hebben, dat wij elkander onze ervaring mededeelen, opdat een ander dezelfde voordeelen moge genieten zonder de nadeelen er van te ondervinden. Hoe zouden wij dat na kunnen laten waar het de hoogste belangen, de belangen der ziel gelden. Hoe zou men kunnen zwijgen van den besten medicijnmeester, die de pijnlijkste wonden heelen wil en kan, tot

wien nooit iemand te vergeefs om hulp schreide, die, toen wij naar Hem zochten, ons reeds voorkwam! Wij zijn het verplicht tegenover onzen Heer en Heiland, wiens liefde ons redde van de smarten van zonde en dood, wiens geopende armen ten allen tijde gereed staan om ons te ontvangen, nu Hem na den verschrikkelijksten strijd en de heerlijkste overwinning alle macht is gegeven op aarde en in den hemel. De Johannes-jongeren zagen — en zij konden ook niet anders — in Jezus de aanvankelijke vervulling der beloften Gods; langzamerhand echter zouden zij worden ingeleid in al de goddelijke geheimenissen en zouden zij grootere dingen zien, dan die zij zagen. Van toen af zouden zij de hemelen geopend zien en de engelen Gods opklimmen en nederdalen op den Zoon des menschen. Van toen af zouden zij van stond tot stond ervaren, dat de volheid der Godheid lichamelijk in Hem woonde, die hun Christus was. Zij zouden leeren gevoelen, wat het beteekent: Deze is mijn geliefde Zoon, in welken ik mijn welbehage heb!

Over ons, daarentegen, die met de beloften Gods geboren worden, door den doop, en in Gods verbond, dat Hij met den mensch in Christus gemaakt heeft, zijn ingelijfd, zijn alle weldaden des heils uitgestort. Indien de behoeften der ziel ons te machtig worden, om voldoening smeken en ons doen roepen tot Hem, die aan onze harten genadig wil werken, door Zijn goeden Geest, dan ziet

ons geloofsoog Hem, die ons vrijkocht door Zijn bloed en Hij is in de wereld gekomen om zulke zielen, die in zich zelf verloren zijn, onrustig en verzwakt in den strijd tegen de zonde, te redden. Wat kan ons dan weerhouden om te zamen, als broeders naar Jezus te gaan, die ons vriendelijk noodigt, door Wien wij behalve zoo menige weldaad in dit leven, die door Zijne verschijning aan de menschheid geschonken is, het eeuwige leven hebben. Waarom zullen wij dan niet doen als Andreas, die zijn broeder het eerst tot Jezus leidde. Laat hierin een heilige wedijver ontstaan, want wij weten dat onze zwakheid door de zonde, ons rusteloos hart, aan alle onze broeders eigen is; dat wij den Christus hun verkonden, hen het eerst tot Jezus leidden. Wij zijn het verplicht aan de liefde van den Heere Jezus, die toen wij nog zondaars waren, ons ontferming schonk en genade; aan de liefde tot de broeders, omdat wij ook zonder hen niet gelukkig kunnen zijn, aan de dankbaarheid, die ons in eindelooze aanbidding doet nederzinken.

II.

Wij hebben gezien, wat het beginsel is bij de toebrenging van anderen tot Jezus; dat n.l. de liefde de drijfveer is, liefde tot Hem, die behoudt en tot hen, die wij ook niets beter van nature achten dan ons zelf,

omdat wij allen van iets algemeen menschelijks, of duidelijker uitgedrukt, van iets onmenschelijks moeten bevrijd worden. Het tekstverhaal geeft ons aanleiding om de wijze te overdenken, waarop dit geschieden kan, geschieden moet.

Wij, uw vriend Johannes en ik, hebben den Christus gevonden. Ziet daar, eene uiting, die er bewijs van is, dat aan een zielsbehoefte voldaan is!

Het was zoo duister in het hart, dat zich geen toekomst kon voorstellen en in het heden niet meer bevrediging vond; het was zoo vermoeiend te staren naar het licht, door Mozes en de profeten ontstoken. Dit licht, ontstoken door Gods openbaring, was door den tijd verdonkerd en het wierp nog slechts een flauw schijnsel af, dat wel is waaraan helderder glans herinnerde, maar toch innerlijk niet verwarmen kon. Het leven had zijn beteekenis verloren door allerlei vormelijkheid en men stootte telkens en bij zich zelf en anderen op schijnheiligheid en bekrompenheid. Nu hebben Andreas en Johannes het waarachtige licht aanschouwd, dat in de duisternis schijnt; welks warmtestralen door alle tijden heen zijn gevoeld, maar dat niet altijd begrepen is. Dat licht is ook in hunne zielen gevallen en zij hebben het mogen erkennen; zij mogen in de verschijning van den beloofden Redder en Hersteller der menschheid gelooven en zij hebben de heerlijkheid van den Eeniggeborene des Vaders, vol van genade en

waarheid, aanschouwd. Nu wordt het geloof merkbaar en heeft invloed op allen, die even als zij heilbegeerig zijn; maar heeft daarentegen op hen die verblind zijn, die de duisternis liever gehad hebben dan het licht, niet de minste uitwerking.

Het is niet: Er is mogelijkheid, dat van den man van Nazareth heil is te verwachten, dat Hij met ons de ellenden en nooden van onzen tijd zal dragen, dat Hij ze innig diep zal gevoelen en daarin als het ware zich zal verlustigen, zonder de middelen tot herstel te bezitten; neen, zij kennen den Messias en wij hebben gezien, wat dit beteekende bij de kinderen van Jacob.

En Simon nu — bleef hij in vakerige rust, treurende over zijne zonden; aan zijne smarten verbonden, onverschillig bij deze vreugde, zoodat hij niet de minste belangstelling toonde? Daar was hij de man niet voor. Onze tekst zegt niet veel van Simon: Andreas leidde hem tot Jezus. Het was Simon niet genoeg, dat zijn broeder hem vertelde van al de heerlijke dingen, die hij gezien en gehoord had. Het zien van een welvoorzienend dish voedt niet en de schildering van fijne vruchten bieden dorstige lippen en smachtende tongen geene lafenis. Neen, Simon schrikt op: wijs mij ook de plaats Zijner woning, zoo spreekt hij.

Geen uitstel mag gemaakt worden, hij moet ook den Messias zien en Andreas, de liefde, zal hem brengen tot Jezus. Hij laat toe, dat zijn broeder hem voorgaat;

hij is niet te vreden met een „het zal wel zoo zijn, dat wij nu vrede des harten kunnen smaken.” Neen, Simon gevoelt, dat persoonlijke aanraking noodig is. Hij maakt er zich niet af door op hooghartige wijze te beweren: op mijn tijd zal ik ook den Messias vinden even goed als gij, Andreas, en misschien wel op belangrijker wijze; weldra zal de Messias zich aan mij openbaren, daarop zal ik wachten.

De opgewonden Petrus kan dit niet onverschillig aanhooren, ja eigenlijk klinkt het hem ook niet zoo vreemd in de ooren; onderling hadden deze mannen het elkan- der zoo dikwijls bekend: wij zullen niet kunnen bestaan, als er geen hulp van God komt. Hij noopt Andreas hem tot Jezus te brengen; kon het zijn, een geheelen dag bij Hem te blijven.

Andreas, de broeder van Simon; zoo is de omschrijving, Andreas, ja, wel de eerste, die met Johannes den Christus vond, maar toch Petrus de meerdere. In later dagen, bij de opteekening van deze gebeurtenis, kwam bij den naam van Andreas deze aantekening, deze verduidelijking. Al had Andreas dit geweten, dat hij de mindere zou zijn en door zijn broeder verdrongen, hij zou ook dan niet nagelaten hebben, het heil, dat zijne ziel ervaren had, mede te deelen. Het geloof is niet zelfzuchtig en acht ook den geringsten broeder steeds, want het weet niet, wat in Gods genade van hem worden kan.

En, M. H.! op deze wijze komen ook nu nog de zielen tot Jezus. Hoe zullen zij gelooven indien er niet gepredikt is; het geloof is uit het gehoor des gepredikten Woords; dit zijn uitspraken des Bijbels, die de ervaring bevestigt. Den Christus, als den Verlosser van zondaren te verkondigen, is de plicht van elkeen; wien de macht en de kracht van het Woord door den Heer Zelf geschonken is, openlijk en ten aanhoore van ieder, die begeerte gevoelt en getrokken wordt, allen door een stillen, reinen, heiligen levenswandel voor God, vruchten der dankbaarheid voortbrengende der bekeering waardig.

Zooveel men van de waarheid doorleeft, zooveel verstaat men er van en kan men ook anderen verstaanbaar maken. Wat men verstaat en kent blijkt dan eerst in bezit te zijn, als er winst mee gedaan is; en de waarheid is altijd werkzaam in dienst van het Koninkrijk Gods, even als de Heer Jezus, die naar eigen uitspraak de waarheid is, kwam om te dienen, om de zielen tot God te brengen, om het Koninkrijk weder op te richten.

Verkondigen wij Christus dan niet in de eerste plaats met wat wij voor hem zijn — dat zal altijd wel weinig wezen, in vergelijk met zijn groote zondaarsliefde — maar toonen wij dan, en dat maar eigenlijk alleen, wat Hij is en zijn wil voor allen. Christus is een Heer en Christus van allen. Schijnbaar moge dit niet zoo

zijn, omdat velen, vooral in onze dagen, zich aan Zijne liefde onttrekken en zich verharderen tegen Zijne liefdestem in; Hij echter sluit niemand buiten; daarvoor staan ons Zijn Woord en belofte borg, die Hij ons vrijwillig gaf, gelijk Hij ook vrijwillig in den dood ging, om onze schuld bij God te verzoenen. Het is vreeselijk om te zeggen, hoe vaak het zondig hart de heerlijkste der waarheden loochent en zich blind maakt voor de reddende liefde van Christus, die gezeten is aan de rechterhand van den troon des Vaders, voor Wien alle knie zich eens zal buigen. Wie den moed heeft van zich zelve af en te zien op het offer van Golgotha, zal het bekennen, tot beschamenstoe; maar toch daarmede Gode de eer gevende, en Hem verheerlijkende. God heeft Zijn Zoon niet in de wereld gezonden, opdat Hij deze veroordeelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden!

III.

Jezus hem aanziende zeide: Gij zijt Simon, de zoon van Jonas, gij zult Cefas, dit is Petrus, genaamd worden.

Dat is het gevolg en de vrucht van de daad van Andreas. Jezus ontvangt Petrus en keurt daardoor hun doen goed; hij treedt met hen in gesprek. Er is handeling, wisseling van gedachten onderling. Jezus heeft

zijn hart opengesteld om allen te ontvangen, die de Vader Hem gegeven heeft; zoo doet hij met allen, met de kleinsten en geringsten; dit ondervindt het uitvaagsel der maatschappij, dat getuigen tollenaars en zondaars. Jezus ziet Simon aan, ziet hem sterk aan en vindt behagen in dezen visscher. Hij wil hem aanzien, diep in zijne oogen zien, in zijne ziel lezen en ontdekt op den bodem van dat zondaarshart gaven en talenten, die allengs kunnen ontwikkelen en den bezitter ten goede komen, zoo Hij ze voor zich neemt en ze laat dienen voor de vestiging van het koninkrijk des Vaders. Zij zijn in Zijne nabijheid, want hoewel Jezus ieder, die van verre staat beoordeelen kan, de bezoeker moet toch bij Hem zijn, zal deze de werking van dit zien gevoelen. Simon, Jona-Zoon zijt gij! Gij zijt een Israëliet, uw naam en uw afkomst geven dit te kennen, gij doet goed met uwe rechten te laten gelden op de erfenis, die in de hemelen bereid is; voortaan zult gij Petrus heeten. Hebben uwe ouders bij de geboorte u een goeden naam gegeven, bij de nieuwe geboorte, de wedergeboorte, geef ik u een nieuwen naam; die naam moet uwe persoonlijkheid uitdrukken; uit hetgeen ik in u vind, zult gij iets worden. In mijn dienst, zult gij eene rots wezen.

Een naam, vooral in Israël, drukt de eigenaardigheid van den persoon uit; op het hooren van een naam stellen wij ons een persoon voor, besluiten wij tot het bestaan van een wezen. Zoo vinden wij ook naamsver-

andering plaats hebben, bij wijziging van lotsbestemming. Zoo ontvangt Abram den naam van Abraham, de verheven vader wordt door Jehova, vader van velen, genoemd, die dit wel inderdaad is, als wij nagaan van hoevele geloovigen hij de Vader is; om nu maar te zwijgen van de verspreide menigte Joden.

Bij verandering van naam wordt te kennen gegeven, dat er eene belemmering is weggenomen, die de vrije ontplooiing der persoonlijkheid weerhield, of ook dient zij om een schoone daad te vereeuwigen, waarbij de innerlijke gezindheid des harten ontbloot werd.

Aan Simon wordt alzoo kenbaar gemaakt, wie hij eigenlijk is, of beter, wat in hem is, dat geheiligd en gelouterd door Gods Geest, voor anderen dienstbaar kan zijn. Aan dezen nieuwen naam heeft Jezus een heerlijke roeping verbonden. Simon aanvaardde haar in het geloof, vertrouwend op Hem, die sprak als machthebbende, en wij kennen de gevolgen van deze overgave uit het levenslot van den Apostel. Gelijk de naam Israël ons herinnert aan den strijd van Jakob aan den Jabbok, waar hij in het geloof worstelde en streed, uit welchen strijd hij vorstelijk te voorschijn kwam en ons voortdurend wijst en aanspoort om te volharden in het geloof, worstelende, opdat wij mogen overwinnen, zoo spreekt de naam Petrus ons van het belijdende geloof. Dat sprak zich eenmaal zoo krachtig uit, als Petrus te midden zijner mede-jongeren en voor hen zeide: wij hebben geloofd en be-

kend, dat gij zijt de Christus, de Zoon des leventen Gods. Petrus eenmaal begiftigd met een nieuwen naam mocht den naam uitspreken van zijn Heer. Doch vleesch en bloed hadden hem dat niet geopenbaard, maar de Vader, die in den hemel is. Zoo wordt voor hem uit den nieuwen naam eene heerlijke roeping geboren; want uitgaande van het bezoek, hetwelk wij besproken hebben en Simon herinnerende aan zijn anderen naam, zegt Jezus tot hem: gij zijt Petrus, gij zijt het gebleven sedert onze eerste ontmoeting, gij zijt het nog en in deze belijdenis toont gij het; op deze Petra zal ik mijne gemeente bouwen. Gij zijt een rots en als zoodanig zult gij de gemeente dienen, die ik stichten zal.

En inderdaad, na de hemelvaart van den Heer, toont Petrus zich een rots en een zuil, waarop de gemeente rustte; hetzij hij zorg droeg voor haar innerlijke besturing, hetzij hij werkzaam was tot voorbereiding; herhaaldemalen zien wij Petrus als woordvoerder optreden en met grooten ijver en heerlijke uitkomsten voor haar werkzaam. En zoo werd de gemeente van Christus gebouwd, op het getuigenis en de belijdenis der Apostelen, waarvan Jezus Christus de uiterste hoeksteen is. En ook wij leven te midden van de gemeente des Heeren op aarde, aan welke alle beloften gegeven zijn, die alleen door haar in vervulling kunnen komen. Worden wij in die gemeente opgenomen bij

den doop, het is dan dat wij een nieuwen naam en eene heerlijke roeping ontvangen. Van kinderen des toorns, worden wij kinderen Gods, mede-erfgenamen van Christus. Toen wij kinderen waren, hebben onze ouders ons voorgesteld en gebracht tot den Heer der gemeente. In Zijne genade heeft Hij ons aangenomen in Zijn verbond en als een waarachtig teeken, onze ouders kunnen het getuigen, is het water der verzoening over ons uitgegoten. Brengen wij daarvoor wel onzen dank, dat God onze Vader, eer wij er aan konden denken, ons de grootste weldaden des levens, de weldaden, door den tweeden Adam, het hoofd van eene nieuwe menschheid verworven, heeft willen schenken? En toen wij later tot ons verstand kwamen en reukenschap moesten afleggen aan ons zelf in de eerste plaats, hebben wij toen den Heere Jezus vrijwillig aangenomen als den Koning van ons hart, in Zijn naam geloofd, waardoor wij macht bekwamen kinderen Gods te worden? De liefde van onzen Vader stelt ons daartoe in staat en wee, wee, die het bloed des Nieuwen Testaments vertreedt en onrein maakt. Het ware hem beter.... maar gij weet het; de toorn Gods blijft op hem, die den naam van kind des toorns stelde boven dien van kind van God.

Wij, dan uit water en Geest geboren, zijn kinderen Gods. De Apostel voegt er aan toe: het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen, maar wij

weten, dat, als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem gelijk zullen wezen, want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is.

Heerlijke toekomst! waarover wij slechts kunnen stamelen, waarvoor wij het lijden dezes tijds voor niets achten. Het is niet alleen der wereld niet geopenbaard, die ook verlangend is naar de openbaring der kinderen Gods, maar ook de Apostel bekent zijne onkunde. Simon wist ook niet de beteekenis van den nieuwen naam Petrus, maar toch wees hij dezen naam niet af; hij aanvaardde in den naam de belofte.

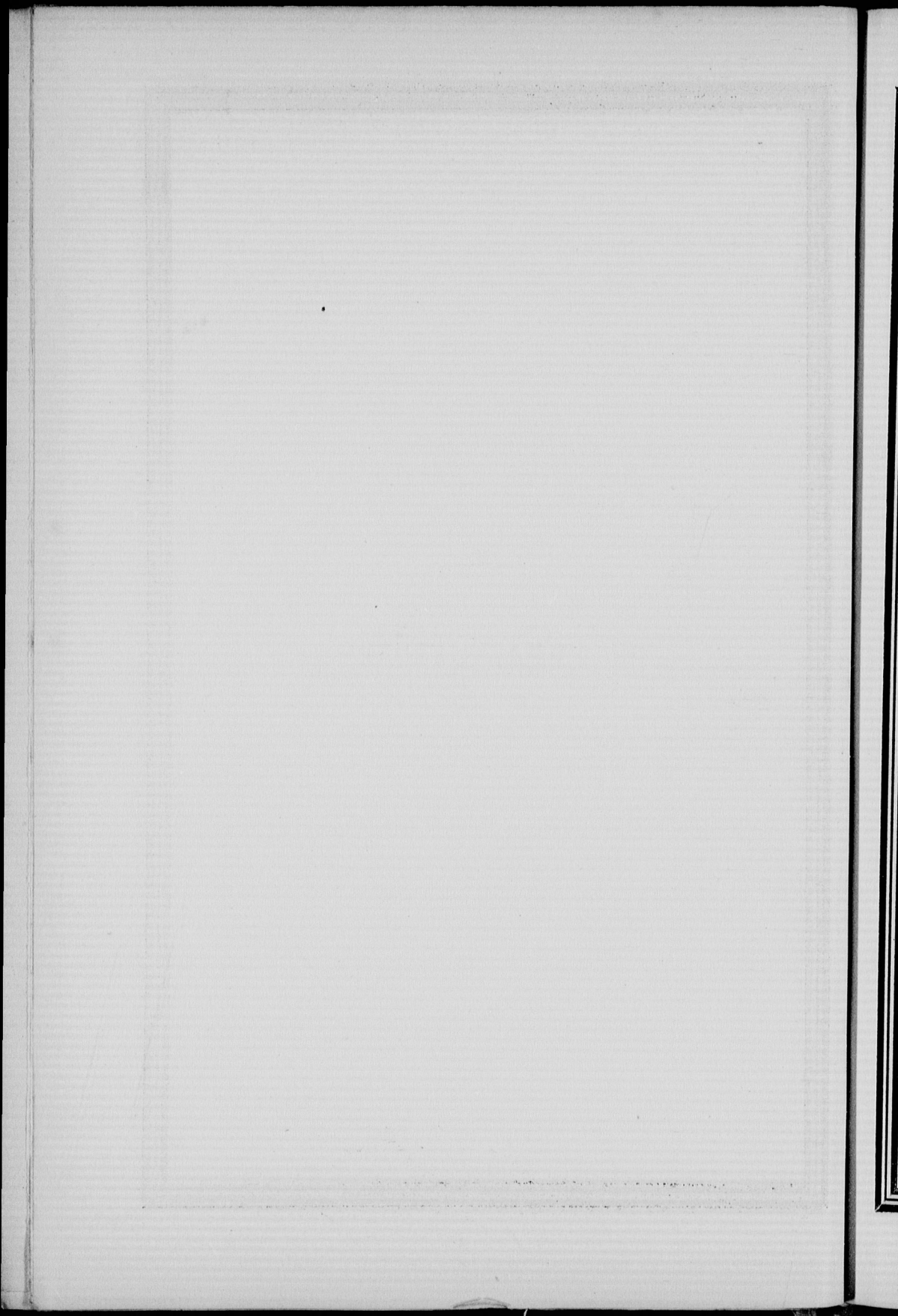
M. H.! Dankbaar geloovig nemen ook wij dezen eere naam aan. De nieuwe mensch, het Koningskind heeft nog niet den vollen mannelijken wasdom bereikt; hij worstelt nog in den strijd tegen de zonde, hij strijdt tegen vleesch en bloed en zoo hij hierbij geen kracht van boven ontving, zou hij bezwijken van afmatting. Eens zal onze roeping vast staan, voltooid zijn, wanneer het verderfelijke, onverderfelijkheid en het sterfelijke onsterfelijkheid zal aangedaan hebben. Dan, M. H.! zullen wij Hem gelijk wezen, want wij zullen Hem zien gelijk Hij is. AMEN!

III.

DE EMMAUSGANGERS.

De christelijke kerk heeft in de vroegste tijden meer dan een dag voor hare hoogwaardige feesten besteld. En al is het aantal der feestdagen voor het feest van heden en gisteren aanmerkelijk ingeslonken, wij zijn dankbaar, dat wij voor dit feest der feesten, het feest des eeuwigen levens, nog een dag mogen afzonderen. In de christelijke maatschappij neemt het aantal feestdagen hand over hand toe, gelijk men de kerkelijke gedenkdagen en hoogtijden zoo weinig mogelijk wil maken.

Wij blijven ons verheugen, dat wij bij de herdenking van de overwinning van het leven op den dood een dubbelden rustdag afzonderen, waarop wij niet zullen rusten van Hem te loven en te prijzen, door Wien wij

kunnen juichen: de dood is verslonden tot overwinning; dood, waar is uw prikkel, hel waar is uwe overwinning!

In dit getuigenis der opstanding zagen de Apostelen hun hoogste roeping; de gemeente gedurig weer op den opgewekten Christus, als haar verheerlijkt hoofd, te wijzen, ziet daar de grondtoon der Apostolische Brieven. Was Christus niet opgestaan, dan was hunne prediking ijdel geweest en ijdel ons geloof. Was Christus niet opgestaan, dan waren wij de ellendigsten aller menschen, want wij hadden dan ook geen hoop op de opstanding. In Hem was het leven geopenbaard en bleef het leven overwonnen door den dood, hoe zouden wij nog langer op leven kunnen hopen?

De Apostelen behoefden echter geen dooden Heer te verkondigen, maar aanbaden een levenden Heiland, die aan de rechterhand Gods zit om voor de geloovigen te bidden, omdat zij zich er op konden beroemen, getuigen der opstanding te zijn; en door de verkondiging van het feit der opstanding werd het Evangelie eerst recht eene blijde boodschap. Aldus was de zekerheid van het heil in Christus voor het oog van hemel en aarde gebleken.

Waar Hij leeft, kunnen de Zijnen niet in den dood blijven; waar Hij ook naar het lichaam verheerlijkt is, zal het onze niet altijd in een staat van zwakheid en vernedering zijn. De hoop des eeuwigen levens maakt

het Evangelie tot een blijmare van leven en onverderfelijheid.

Zoo hadden 's Heeren jongeren het van den beginne niet ingezien, dat de Christus lijden en sterven moest om tot Zijne heerlijkheid in te gaan, doch de Heer Zelf heeft hun dit geopenbaard, zoo vele malen als Hij na zijne opstanding verschenen is.

Wat scherp contrast tusschen hunne droefheid bij het ter aarde bestellen en den zegevierenden uitroep: „de Heer is waarlijk opgestaan!”

De Heer zelf moest het licht der opstanding in hunne harten laten vallen, eer Paaschvreugde hun deel kon zijn, waartoe hemelboden zelfs niet in staat waren.

Getuigen te zijn van Jezus opstanding is ook ons streven en verlangen, wanneer wij ons volgens de aloude gewoonte der Christus kerk weder te zamen den weg van Jeruzalem naar Emmaus afleggen. Komt! roepen wij ons dat roerend tafereel voor den geest, waarvan gij de beschrijving in het 24ste hoofdstuk van het Evangelie van Lucas, van af het 13de vers vinden kunt, dat U daar straks is voorgelezen.

In de verschijning op den weg naar Emmaus zien wij hoe Jezus de rouw over Zijn dood, die ten nauwste samenhangt met geestelijke doodsheid, in een heerlijke Paaschvreugde verwisselt.

Dit zullen wij kunnen opmerken, als wij onzen tekst

met U lezen en daaraan opmerkingen ontleenen, die aan ons hart mogen gezegd worden. Dit zij zoo.

Hoe groot de droefheid is bij 't gemis der Paaschvreugd.

Op welke wijze de opgewekte Heer die vreugde voorbereidt.

Hoe verrassend die vreugde geschonken wordt.

En ziet, twee uit den kring der vrienden van Jezus gingen op denzelfden dag, als de opstanding geschiedde naareen vlek, dat 60 stadiëen van Jeruzalem was gelegen, welks naam was Emmaus.

Uit het verloop van het verhaal zien wij, dat de naam van den eenen Kleopas was, de tweede is ons onbekend. Deze mannen waren den grooten Sabbath in Jeruzalem overgebleven, maar nu dreef droefheid hen uit de bloedstad. Hun Heer was hun ontrukkt; met Hem hadden zij alles verloren, ook zich zelf; met hunne smart alleen treden zij uit den vriendenkring, waar de gemoederen verward waren en in verwijfeling. O! het is bitterzoet zich geheel aan zijne smart over te geven, al de pijn er van te gevoelen. Zelfs de natuur, die zich van de rouw bij het sterven, toen er een dikke duisternis over de gansche aarde

kwam, had hersteld, maar nu de zon der gerechtigheid was opgestaan weder blonk en het eeuwige lentelied hun als voorzong, was niet bij machte hen uit die doffe stemming te ontrukken.

Is het in de ziele duister, alles wat het oog ziet, geeft denzelfden indruk terug. Geen banden des bloeds, geen vriendschapsbanden, door het samengaan achter den Heer, aangeknoopt, konden eenige verheffing des harten voortbrengen.

En zij spraken samen onder elkander van al de dingen, die er gebeurd waren. De geschiedenis van de laatste dagen is het onderwerp hunner gesprekken en hierover ondervragen zij elkander. Zij vullen van elkander aan hetgeen zij gehoord hebben; de duistere geruchten van opstanding en verschijning aan vriendinnen deelt de een den ander mede; wellicht ook, hoe men het bij het ledige graf aangetroffen had, toen een heilbegeerige nieuwsgierigheid hen daar had heengedreven.

Arme jongeren! gij zijt van velen de voorgangers. De trouwe Heiland is in den strijd tegen de zonde en den dood voor velen verloren en zoo al de beschouwingen van vroegeren tijd zijn overgebleven, het hart deelt er niet meer in. Er is geen Paaschvreugde voor hen, die niet met en in den verheerlijkten Heer leven en Hem niet meer zien; naar Zijne liefdestem niet langer luisteren.

Ja, wel droevig en doodsch is hun weg; men kan

het hun aanzien. Vele van die zielen spreken gaarne over haar ellendigen toestand, over haar geestelijken nood en zoeken daardoor den beslissenden stap tot en in het geloof aan den opgewekten en verheerlijkten Heiland te verschuiven; de Heere Jezus leeft nog niet voor hen, Hij is bij hun doen en denken nog niet de eerste die geraadpleegd, geëerbiedigd wordt. De kennis van eigen smart en van de boosheid der oversten en leidslieden is hun liever dan de ervaring van de liefde van Christus, die het volkomenste offer bracht en dat zoo vrijwillig en met Goddelijke kracht, dat de dood Hem niet kon houden.

Als de wandelaars naar Emmaus zoo voort gingen, kwam Jezus zelf bij hen, en hunne oogen werden gebonden dat zij Hem niet kenden.

Het is de Heer, die in zijne opzoekende liefde zich bij hen voegt op den weg en hun toeschijnt een vriendelijk wandelaar te zijn. Zij herkennen hun Heer niet; zij zijn te zeer met gedachten en overpeinzingen bij en rondom het kruis, ze verwachten geene ontmoeting met Hem; ook worden hunne oogen gebonden.

Wie, beter dan de Heer, kon hun droefheid genezen; wie kon beter de nooden zijner discipelen kennen, die toch uit liefde tot Hem zoo vele angsten uitstaan, maar wier geloof nog niet zoo volkomen is, dat zij, over het graf, in de eeuwige heerlijkheid konden blikken.

Eén woord had dezen dag tot den blijdsten huns levens gemaakt; maar de Heer wil hier niet door een Maria, of: Vrede zij ulieden, zijne tegenwoordigheid openbaren; integendeel, zij moeten worden voorbereid, zij moeten zelf inzien het onwaardige, overtollige in hunne droefheid; zij moeten zelf den sleutel voor het raadsel des levens vinden; voor hen moet niets redelijker zijn dan te gelooven in hun opgewekten Heiland, die de opstanding en het leven is en die zoo uitdrukkelijk van zijn dood en opstanding had gesproken.

Wie denkt hier niet bij eigen ervaring aan de opzoekende liefde van Christus, toen wij uit verdrukking verlost werden, toen wij troost van Hem ontvingen op zoo menigerlei wijs; toen herkenden wij Hem hierin niet dadelijk, maar de Heer oordeelde dit ook niet noodig, en wegens onze zonden kon dit misschien ook niet; wij werden onzichtbaar geleid en dit voor ons zelf te erkennen, was de eerste stap tot het behoud. Door de arglistigheid van ons hart worden onze oogen zóó gebonden, dat wij den Heer niet zien, die tot ons komt als de goede herder om zijne schapen te leiden.

Zijn wij eerlijk in ons hart en willen wij onze oude zonden en oude ellende kwijt zijn, even als de Emmausgangers, wil de Heer de blijdschap des geloofs, de roem der hoop, een gezegende Paaschvreugde voorbereiden.

Laten we zien hoe de Emmausgangers benevens blijdschap in het hart, het licht der waarheid voor hun verstand mochten verkrijgen.

De Heer laat hen het eerst uitspreken, wat in hun hart leeft, opdat zij, door zich te uiten, zelf moesten gaan inzien, dat hunne denkbeelden van den Christus en diens Koninkrijk van eigen maaksel waren en het aldus niet in den raad Gods besloten was.

Eerst treden zij in algemeene beschouwingen, noemen Jezus, den Nazerener, die door Zijne werken en woorden getoond had een profeet, een Godsman te zijn; het volk had Hem liefgehad en dat de God der Vaders in Hem een welbehagen had, was duidelijk uit de wonderen en teekenen, die Hij gedaan had

Niettegenstaande dit alles, hadden de oversten van het Joodsche volk Hem overgeleverd tot het oordeel des doods en niet Pilatus, maar hunne machthebbers hadden Hem gekruisigd. Deze feiten veronderstellen zij als zoo algemeen bekend, dat de onwetendheid van den vrager naar hunne droefheid onbegrijpelijk is; gesteld, hij is een vreemdeling, dan moest hij dit toch weten, want geheel Jeruzalem was van de dingen vervuld, die nu reeds 3 dagen geleden geschied zijn. Op dezen Jezus hadden de vromen in Israël al hunne hoop gevestigd; Hij zou Israël verlossen van den druk,

waarin het verkeerde. Of het ook gevaarlijk is, zoo rondweg te bekennen, dat zij aanhangers en volgelingen van dezen Jezus zijn, bedenken zij niet.

In plaats van nu te erkennen, dat die hoop op verlossing niet geheel en al verijdeld is en dezen morgen voedsel heeft verkregen in het gerucht der opstanding en de zekerheid van het ledige graf, gaven zij te kennen, dat vrouwen, die een gezicht van engelen hebben gezien, welke gezegd hadden, dat Hij leeft, hen ontsteld had. Als Hij leeft, dan moesten sommige dergenen, die met ons zijn, bij een bezoek, dat zij in Jozef's hof bij het ledige graf brachten, Hem gezien hebben, die altijd zoo liefderijk en zorgende voor hen was en die de kleinmoedigen vertroost had; maar Jezus zagen zij niet.

Wanneer wij hunne woorden lezen komen ons de eenvoudigheid en innerlijke waarheid te gemoet en geven zij hunne verslagenheid en geschokten gemoedstoestand niet duidelijk weer?

Toen Johannes het ledige graf had door- en beschouwd, geloofde hij aan de opstanding, omdat hij het inwendig wezen des Heeren beter had gekend dan deze mannen, die aan het einde van den eersten dag der week nog in verwarring en ontsteld waren. Indien wij niet meer vreemdelingen in ons eigen hart zijn, zullen wij ons hierover niet verwonderen. Hoe lang de mensch zich aan een stroohalm van ongelooft

en bijgeloof kan vasthouden, wij zien het in ons verhaal.

Kleopas en diens makker ontnemen zich elken grondtoon hunner klachten; wel komen hunne verwachtingen aangaande Jezus niet uit; wel hebben zij de door hen verwachte Messias aan het vloekhout zien hangen, maar als deze Jezus leeft, waarom dan nog langer hunne meeningen, waarin zij zich bedrogen zien, aangehouden en niet veel liever de gedachten Gods aangevat met geheel hun hart?

Het kan zijn, M. H., dat wij in deze mannen ons zelf terug vinden. Wij willen dan voor ons zelf uitmaken, hoe de goddelijke waarheid door ons in bezit kan genomen worden, of hoe wij gelukkig kunnen zijn en hebben daarop een kring van denkbeelden gevonden, die in elkander sluiten, doch voor een tijd. Wel dra zal het blijken, dat wij ons samenstel moeten wijzigen; nu hebben wij behoefte aan hulp, de Heere Jezus wil ons, even als de Emmausgangers, voorlichten; bij Hem, ook wel bij Zijne vrienden, maar voornamelijk in de eerste plaats bij Hem hulp en troost gezocht. Indien wij in onze geloofsworstelingen aan onze eigen krachten te weinig hebben, dat zeker blijken zal, laten wij het vrij gelooven en vertrouwen wij er op, den sleutel van het raadsel des levens zal Hij ons niet onthouden.

De laatste woorden van Kleopas, die hier en daar door zijn makker zullen zijn toegestemd en bevestigd, getuigden van hun geloof aan het voorgevallene,

maar Hem zagen zij niet; en hiermede zal hij den vreemdeling hebben aangezien, op zijn antwoord wachtende. Hoe weinig dacht gij er toen aan, Kleopas, dat gij uw Heer wel zaagt en Hij met Zijne trouwe heilige oogen in uwe oogen de behoefte las aan een opbeurend woord, dat u echter nog niet kon gegeven worden.

O! onverstandigen en tragen van harte, om te gelooven al hetgeen de profeten gesproken hebben, zoo vangt de vreemdeling op zacht bestraffenden en verwijtenden toon aan; deze schijnt dus niet in hunne droefheid te deelen, hij klaagt ten minste niet mee.

De Heer, Hij kon hunne smart opheffen, daarom brengt Hij beschuldigingen tegen hen in betreffende hunne kennis van den raad Gods en hun verzwakt geloof.

Als gij indachtig geweest waart aan de woorden van Mozes en de profeten, gij zoudt niet verslagen van harte zijn, maar weten, dat de Christus alle deze dingen, die gij betreurt en bewæent, lijden moest en alzoo tot zijn heerlijkheid, die Hij bij den Vader had, moest ingaan.

Welke profetiën hier wel bedoeld zijn, wij zouden ze gaarne weten; de kenniser van kan men echter overbodig achten, want zij zijn allen vervuld en wij weten van elders uit de Evangeliën, dat de Heer op het groote

geheel der Oude-bedeeling, in haar typisch-profetisch karakter, de aandacht der jongeren meermalen gevestigd heeft.

Door de wijze voorzorg van den Heer moesten Kleopas en diens metgezel uit eigen beweging er toe gebracht worden, dat zij de onredelijkheid van hun twijfel inzagen en dan waren zij ontvankelijk voor de heerlijke openbaring van het wonder der opstanding.

M. H.! dat is nog de weg van den Heer met velen van ons. O, voorzeker! een enkel woord van Hem, die ons het leven aanbrengt is voldoende om met Hem de hemelse heerlijkheid deelachtig te zijn; dit zou de boetvaardige moordenaar aan het kruis kunnen getuigen, die het van de eigen lippen van den Vorst des levens mocht hooren: heden zult gij met mij in het Paradijs zijn; maar het natuurlijke, de ontwikkeling van het bestaande is het symbool van het geestelijke; evenzeer als de groenende en verjongende natuur voor u staat in al hare lentepracht, evenzeer zal ook de mensch, zich gewillig overgeevende aan de leidingen Gods, vruchten der bekeering waardig voortbrengen en komen van ongeloof tot geloof. De Heere Jezus voegt het ook ons toe: o onverstandigen en tragen van harte, gij gelooft niet aan hetgeen Ik tot u spreek, gij moet de Schriften onderzoeken, die van mij getuigen en als wij daarbij den geest van Christus tot uitlegger hebben, die het ons klaar en duidelijk zal ma-

ken, wat tot onzen eeuwigen vrede dient, dan zal bij biddend bijbelonderzoek de raadselen van het lijden des levens ons heilig moeten blijken en vloeit ons de troost toe, dat de verdrakkingen in dezen tijd voor niets zijn te achten bij de toekomende heerlijkheid.

En als zij kwamen nabij het vlek, daar zij naartoe gingen, hield Hij zich of Hij verder wilde gaan. Bij deze uitlegging van hetgeen van den Christus geschreven was in al de Schriften, moet het dezen mannen wel wonderlijk zijn geweest; langzamerhand verkrijgen zij vrede, met hetgeen zij betreurd hebben, het vooroordeel wordt uit den weg geruimd dat hen tot nog toe verblind had. Zij begonnen in te zien, dat zij den Heer niet naar Zijn eigenlijk wezen gekend hebben en Hem uitwendig hebben beschouwd. Bij zoodanig onderhoudend onderricht is de plaats der bestemming weldra bereikt. Was de vreemde reisgenoot hun in 't begin niet al te welkom, nu hij zich hield, alsof hij van hen afscheid wilde nemen met groet en zegebede, dwingen en dringen zij Hem met hen binnen te gaan.

Blijf met ons, want het is bij den avond en de dag is gedaald. Ziet daar een hartelijke noodiging met klem van redenen uitgebracht.

De onbekende had zulk een heerlijk licht op het lijden van den Heer laten vallen en had zooveel ernst gemaakt met het verwijt van onverstand en traagheid

des harten, dat zij uit dankbaarheid Hem hunne gastvrijheid opdrongen. En de onbekende, maar reeds dierbare gast, gaat in om met hen te blijven.

Blijf met ons, de bede van een dankbaar doch behoeftig hart. Heer! blijf met ons, wij zagen de Heer ingaan om met hen te blijven.

Nimmer is deze bede uit een hart, dat naar den Heer verlangt en zoekt, opgerezen zonder verhooring te vinden. Als het begint avond te worden voor ons en de stikdonkere nacht van twijfel en bange zorg over ons dreigt te komen, de Heer zal bij ons blijven en woning bij ons maken, ja, zelfs in de laatste aller nachten, wanneer de duisternis des doods onze oogleden bedekken zal en alles ons ontvliedt, zal de Heer bij ons blijven.

In Zijne nabijheid te zijn in elke levensomstandigheid, hetzij in vreugd of smart, is altijd het veiligst; wij zijn dan onder zijne zorg en hoede, kunnen om raad en voorlichting vragen en als Onze Beste Vriend wil Hij ons leiden; dan eerst kunnen wij gerust zijn en kalm, dat vooral in onze fel bewogen dagen zoo noodig is, waarin wij als worden voortgedreven tot het einde aller dingen; in onze gistende maatschappij waar wij bijgeloof en ongelooft ieder in zijne mate en naar zijne kracht te bestrijden hebben, tegenover den Verleider, die niet rust eer hij alles heeft aangewend om ons tot den zijnen te maken.

Blijf met ons, Heer! niettegenstaande wij zoo menigmaal buiten Uwe gemeenschap gevonden worden; bewaar ons voor de heerlijkheid, die gij ten koste van uw dierbaar bloed en tranen voor ons verworven hebt; blijf met ons, opdat wij eenmaal bij U blijven, wanneer U alle dingen onderworpen zijn en ook de Zoon Zelf zal onderworpen worden Dien, die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.

Toen de Heere de Emmausgangers het raadsel van Zijn dood heeft doen vatten, zijn zij op de hoogte geplaatst om te deelen in de vreugde Zijner opstanding; daarom ging Hij in om met hen te blijven. Spoedig is de avonddich in orde geschikt; nu de troost van den gast hun gemoed tot rust heeft gebracht en zij weder ten volle mogen vertrouwen op de waarachtigheid van Gods beloften, doet ook de natuur hare rechten gelden, en dient men zich te versterken. De plichten van den huisvader om de spijs te zegenen en daarna aan de aanzittenden over te reiken, worden door den gast op zich genomen; zij hadden dezen avond zooveel geestelijke voeding en verkwikking van hem ontvangen, onder Zijne leiding aan den avonddich ontvangen zij nog meer. En in hunne verwachting werden zij niet beschaamd. En hunne oogen werden geopend en zij kenden Hem. De schillen vielen hen van de oogen, de nevels trokken op; in het breken van het brood, een eenvoudige handelwijs, ook u mis-

schien te eenvoudig, herkennen zij hun Heer. Stomme verbazing grijpt hen aan, het hart sprong op van blijdschap, zij zagen Hem en daarop werd Hij onzichtbaar voor hen; Hij kwam weg uit hun gezicht, slechts kort hadden zij den Heer gezien, maar lang genoeg was dit samenzijn, om een onuitwischbaren indruk achter te laten; nu konden zij Hem nooit, nooit meer verliezen.

Voorzeker, het hart heeft behoefte aan zoodanig eene ervaring van de nabijheid des Heeren; gelukkig zij, die hunne ziel aldus stil hebben gezet, dat zij Hem, die macht over alle vleesch bezit, mogen kennen; dan ontstaat er innerlijke gewisheid aan de algoegzaamheid voor dit en het toekomstige leven. De Heer had gezegd: Ik zal u geen weezen laten! en vervulde deze belofte aan de Emmausgangers, en Christus Jezus is gisteren en heden en tot in alle eeuwigheid dezelfde.

Eens zullen wij allen Hem zien, wanneer onze oogen geopend worden; sommigen met beving, anderen met zalige hoop, — laat ons biddende zijn, dat wij Hem van aangezicht tot aangezicht mogen zien.

De Emmausgangers zijn nu weder met hun beiden; en wisselden zij vroeger redenen den gestorven Jezus betreffende, nu verheerlijken zij hun levenden Heer. Aan Hem zelve kunnen zij de vreugde over deze ontmoeting niet toonen, maar voor elkander hunne verwondering uitspreken, dat hun hart brandende in hen

was, toen Hij tot hun sprak op den weg en de Schriften hun opende; zij bekennen het elkander: er was heilige aandoening in ons hart, toen Hij het duistere in Gods plan voor ons verstand opklaarde; van geestdrift tintelde onze borst, toen het woord des Heeren tot ons kwam.

In de breking des broods toont de Verrezene op heerlijke wijze die volheid van liefde, die zij reeds in hun vroegeren omgang met Hem ondervonden hebben en dit moet op dit oogenblik des te dieper indruk op hen maken, omdat het hun een teeken en een zegel is, dat de Heer hun onverstand en de hardheid hunner harten vergeven heeft, en dat Hij ook hunne zonden en verharding, in de ure van Zijn bitter lijden op Zijn Hoogpriesterlijk hart gedragen heeft.

Dit is te veel voor hen alleen; ook de vrienden te Jeruzalem moeten weten wat heerlijke dingen aan hunne ziel geschied zijn, opdat ook zij gelooven en aanbidden. Hunne gevleugelde voeten gaan nu denzelfden weg terug, dien zij voor korten tijd nog met hun Heer bewandelden, maar nu vernieuwd en met Paaschvreugde in het hart. De woorden des Heeren worden herhaald en worden zoo des te meer hun geestelijk bezit.

Nu kunnen ook zij het aan allen verzekeren: de Heer is waarlijk opgestaan, want wij hebben Hem zelf gezien. 't Was hun onmogelijk dit